

Rast cen kovin zvišujejo boljša pričakovanja in naravne nesreče

Cene kovin so se v prvem četrtletju okrepile zaradi zaskrbljenosti glede zadostne ponudbe in nastalih ozkih grlih v oskrbi ter tudi špekulacij o napredku pri trgovinskih pogajanjih med ZDA in Kitajsko.

Darja Močnik, Analitika GZS

Cene kovin v zadnjih dveh mesecih ponovno v vzponu – povprečno za 3,5 %.

Po znižanju cen kovin v zadnjem četrtletju 2018 so cene v letošnjem letu spet v porastu. Podjetja v predelovalni panogi poleg višjega stroška plač zaradi dviga minimalne plače občutijo tudi zvišanja cen kovin in drugega repromateriala, saj stroški materiala in storitev predstavljajo kar 77 % vseh poslovnih odhodkov. Cene kovin v dolarjih so januarja letos upadle, februarja in marca pa porasle. Tako so bile v 1. četrtletju letos za 1,7 % višje kot v zadnjem četrtletju lani oz. še vedno za skoraj desetino nižje kot v prvem četrtletju lani.

V 1. četrtletju so dolarske cene železove rude porasle za 16 % v primerjavi z zadnjim četrtletjem 2018, predvsem zaradi nesreče v Braziliji. Cene kositra

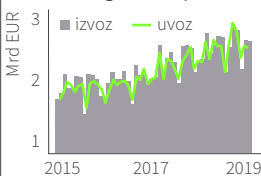
so bile višje za 10 %, niklja za 8 %, cinka za 3 %, bakra za 1 %, svinca za 4 %. Cene aluminija so bile na drugi strani nižje za 5,1 %, predvsem zaradi upočasnjevanja v avtomobilski industriji. Svetovna banka v aprilski napovedi pričakuje, da bodo cene kovin nadaljevale z rastjo tudi v preostalem delu letošnjega leta, vendar bodo v povprečju še za okoli 2 % nižje kot leta 2018. Rast cen kovin se odraža v boljnih napovedih rasti za Kitajsko, ki predstavlja polovico svetovne porabe, ter vrsti ozkih grl in težav pri oskrbi: nesreča na jezu Vale v Braziliji (železova ruda, nikelj), velike poplave v Čilu (baker), protesti v Peruju (baker), manjša proizvodnja v topilnicah kot odgovor na okoljske skrbi na Kitajskem (svinec, cink) in izvozne omejitve v Indoneziji. [gg](#)

10 ključnih podatkov

Rast izvoza 12,5 % (I-II 19/I-II 2018)

Izvoz v države EU-28 je porasel za 8,3 % (nom.), v druge države pa za 28,2 %. Izvoz medicinskih in farmacevtskih proizvodov ter nekaterih primarnih izdelkov sta največ prispevala k rasti izvoza. Na visoki ravni je bila tudi rast uvoza (9,2 %), kar je povezano tudi z rastjo domače potrošnje in gradbeništva.

Letos tudi s trgovinskim presežkom

Vir: SURS, vrednostni izvoz in uvoz v EUR

Rast inflacije 1,3 % (I-III 19/I-III 2018)

Cene so se v prvih treh mesecih medletno okrepile za 1,3 %, in sicer predvsem zaradi okrepljene rasti cen storitev (+2,9 %). Na višjo rast so najbolj vplivale višje cene javnih storitev (ogrevanje, voda) kot tudi cen v skupini komunikacijskih storitev.

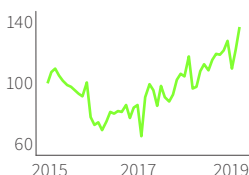
Rast proizvodnje 5,2 % (I-II 19/I-II 2018)

Vrednost industrijske proizvodnje je bila višja za 5,2 %. Pretežni del dejavnosti beleži višjo proizvodnjo, štiri pa upad (proizvodnja motornih vozil, kovin, pijač). Proizvajalci visoko tehnološko zahtevnih proizvodov so beležili najvišjo, kar 12,8-odstotno rast proizvodnje.

Rast gradbenih del 20,4 % (I-II 19/I-II 2018)

Gradbeništvo beleži rast gradbenih del za petino, predvsem zaradi višje gradnje inženjerskih objektov. Oba segmenta sta se podobno okrepila.

Trendna rast v gradbeništvu se nadaljuje

Vir: SURS, desezonirani podatki, 2015=100

Nafta Brent (74 USD za sodček) (I-II 19/I-II 2018)

Cene nafte Brent so od začetka letošnjega leta stalno naraščale in so se konec aprila približale ceni 75 USD za sodček, kar je 10 USD nad napovedmi. Rast cen je posledica manjše dobave ter višjega povpraševanja. V letu 2019 naj bi se povprečna cena sodčka ustalila med 65 in 70 USD.

Rast trgovine na drobno 0,4 % (I-II 19/I-II 2018)

Prodaja v trgovini na drobno je bila višja za 10,5 % (najbolj v trgovini s motornimi gorivi, +22,8 %) ter v trgovini z neživili za 9,2 %. Gospodinjstva zaradi višjih razpoložljivih sredstev in optimizma kupujejo predvsem več trajnih dobrin.

Rast storitvenih dejavnosti 9,1 % (I-II 19/I-II 2018)

Prihodki iz storitvenih dejavnosti so bili medletno višji za dobrih 9 %. V transportu so bili višji za desetino, v gostinstvu še za nekoliko več (11 %), v IKT dejavnostih za 7 %, strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih za 13 %. Preseneča le padec v zaposlovalnih dejavnostih (-3 %), kar je povezano tudi z ravnani države pri omejevanju tega dela.

Realna rast bruto plač 4,4 % (I-II 19/I-II 2018)

Dohodek gospodinjstev se zvišuje ob višjih povprečnih plačah (v prvih dveh mesecih 4,4-odstotna rast), na kar je vplivala nizka brezposelnost, ki povečuje pogajalsko moč zaposlenih, zvišanje minimalne plače in dogovorjeni dvig plač v sektorju država.

Rast prometa potnikov na letališčih 4,3 % (I-II 19/I-II 2018)

Rast turizma se nadaljuje, saj je bilo v prvih dveh mesecih za 3,7 % več prihodov turistov ter za 4,3 % več prenočitev. Izvoz storitev potovanja (poraba tujih turistov v Sloveniji) je bil višja kar za 8,3 % oz. za 24,4 mio EUR. Izpad italijanskih gostov so več kot nadomestili gostje iz sosednjih držav in Srbije.

Delovno aktivni 3,2 % (I-II 19/I-II 2018)

Število delovno aktivnih oseb (zaposleni in samozaposleni) je v prvih dveh mesecih poraslo za 3,2 %, tudi zaradi večjega zaposlovanja tujih državljanov. V prvih treh mesecih je bilo za 10 % več prostih delovnih mest, predvsem v dejavnosti gradbeništva in predelovalnih dejavnosti.